

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 3. 2025, sp. zn. 14 To 27/2025, ECLI:CZ:VSPH:2025:14.TO.27.2025.1

Číslo: 29/2026

Právní věta:

Maximální zvýšení odměny za úkon právní služby podle § 12 odst. 1 advokátního tarifu (na trojnásobek základní sazby) je podmíněno jeho mimořádnou obtížností. Tak tomu bude zejména při kumulaci okolností prováděného úkonu právní služby, jež kladou na advokáta mimořádně vysoké nároky. K tomu dojde např. u zvláště složitého právního úkonu, při němž je třeba použít cizí jazyk, příp. též i zahraniční právní úpravu, a který nadto vykonává advokát v nočních hodinách či ve dnech pracovního klidu. Pokud se ve věci vyskytne pouze jedna z okolností podstatně zvyšujících nároky na obhájce na poskytnutí právní služby, nebude zpravidla maximální zvýšení odměny namístě.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 11.03.2025

Spisová značka: 14 To 27/2025

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Advokátní tarif, Odměna ustanoveného obhájce

Předpisy: § 12 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů § 151 odst. 2 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Praze zamítl v trestní věci vyžádaného V. P. stížnost jeho obhájce M. S. proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 2. 2025, sp. zn. 1 Nt 15/2024.

Odůvodnění:

1. Usnesením ze dne 24. 2. 2025, č. j. 1 Nt 15/2024-98, rozhodl Krajský soud v Plzni (dále jen krajský soud) výrokem I. tak, že podle § 151 odst. 2, 3 tr. ř. obhájci M. S., stanoví za obhajobu vyžádaného odměnu a náhradu hotových výdajů v celkové výši 18 600 Kč. Výrokem II. krajský soud obhájci nepřiznal nárokovanou odměnu a náhradu hotových výdajů ve výši 750 Kč.

2. V odůvodnění napadeného usnesení krajský soud úvodem shrnul, že vyžádanému byl z důvodu nutné obhajoby pro řízení o předání do Lotyšské republiky k trestnímu stíhání na základě evropského

zatýkacího rozkazu vydaného Generálním státním zastupitelstvím v Rize ze dne 14. 10. 2024, sp. zn. S-100-2024-10903, opatřením krajského soudu ze dne 28. 10. 2024 ustanoven obhájce M. S. Řízení bylo pravomocně skončeno usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 8. 1. 2025, č. j. 1 Nt 15/2024-23, které nabylo právní moci ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 2. 2025, č. j. 14To 13/2025-54, dne 4. 2. 2025 a kterým bylo rozhodnuto o předání vyžádaného do Lotyšské republiky. Podáním ze dne 17. 2. 2025 pak výše jmenovaný obhájce vyčíslil odměnu a hotové výdaje za obhajobu vyžádaného v celkové výši 19 350 Kč.

3. S odkazem na příslušná ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, pak krajský soud dospěl k závěru, že výčet jednotlivých úkonů právní služby byl obhájcem uplatněn v souladu s advokátním tarifem a za tyto mu přísluší odměna. Obhájce správně vypočetl i výše odměny za jeden úkon právní služby, když vycházel z výměry nepodmíněného trestu odnětí svobody, kterou je vyžádaný v rámci trestního stíhání v Lotyšské republice ohrožen, tedy pěti let. Tarifní hodnota za úkony, které obhájce vykonal do 31. 12. 2024, tedy činí podle § 10 odst. 3 písm. b) advokátního tarifu 10 000 Kč, a jí odpovídající odměna za jeden úkon právní služby podle § 7 bodu 4 advokátního tarifu činí 1 500 Kč. Po účinnosti novely advokátního tarifu provedené vyhláškou č. 408/2024 Sb. pak za úkony provedené po 1. 1. 2025 tarifní hodnota podle § 10 odst. 2 písm. b) advokátního tarifu činí 40 000 Kč, čemuž podle § 7 bodu 5 advokátního tarifu odpovídá odměna 2 700 Kč za jeden úkon právní služby. Krajský soud se ztotožnil i s výší obhájcem nárokováných hotových výdajů ve formě jejich paušální náhrady podle § 13 odst. 1, 4 advokátního tarifu, tedy u úkonů konaných do 31. 12. 2024 ve výši 300 Kč, a od 1. 1. 2025 ve výši 450 Kč za jeden úkon právní služby.

4. U úkonů právní služby poskytnutých dne 28. 10. 2024 (převzetí a příprava obhajoby; účast na výslechu vyžádaného) přiznal krajský soud obhájci nárok na navýšení mimosmluvní odměny podle § 12 odst. 1 advokátního tarifu, a to u každého o 75 %. V tomto tedy plně nevyhověl návrhu obhájce, který nárokoval navýšení mimosmluvní odměny u obou těchto úkonů o 100 % z důvodu, že se jednalo o státní svátek. Krajský soud se tedy ztotožnil s tvrzením obhájce, že mu za úkony právní pomoci v den pracovního klidu ve smyslu § 91 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, náleží zvýšená odměna, avšak nikoli v plné nárokované výši, tedy odpovídající navýšení odměny u každého úkonu o 100 %. Proto výrokem II. napadeného usnesení návrh obhájce do výše 750 Kč zamítl. Tento postup krajský soud odůvodnil tím, že uplatnění horního limitu zvýšení odměny za úkon právní služby by mělo být odůvodněno dosažením nejvyšší náročnosti při poskytnutí právní služby, tedy by se mělo jednat o situaci, kdy je advokát vystaven všem faktorům, které mu ztěžují výkon právní služby, což se v dané věci nestalo, proto bylo přiznáno navýšení o 75 %. Podpůrně pak krajský soud odkázal na judikaturu a z této vycházející tabulku procentního navýšení odměny z důvodů časové náročnosti úkonu.

5. Proti tomuto usnesení podal obhájce v zákonné lhůtě stížnost, ve které sporuje závěry krajského soudu ohledně ponížení navýšení odměny za úkony právní služby ze dne 28. 10. 2025 na pouhých 75 % namísto nárokováných 100 %. Obhájce zdůraznil, že § 12 odst. 1 advokátního tarifu umožňuje u úkonů právní služby časově náročných zvýšit mimosmluvní odměnu až na trojnásobek, a krajský soud tedy nesprávně označil jeho návrh na navýšení odměny o 100 %, tedy na dvojnásobek, za „uplatnění horního limitu zvýšení odměny“. Obhájce dále namítá, že krajský soud svůj názor, „že uplatnění horního limitu zvýšení odměny za úkon právní služby by mělo být odůvodněno dosažením nejvyšší náročnosti při poskytnutí právní služby“, náležitě neodůvodnil. Vycházet při určování odměny obhájci toliko ze soudních tabulek považuje obhájce za nepřijatelné. Tabulka, kterou krajský soud v odůvodnění napadeného usnesení užil, není veřejně dostupná a není ani součástí žádného právního předpisu či publikované metodiky. Usnesení tak podle obhájce porušuje princip publicity při výkonu veřejné moci a je v rozporu s předvídatelností rozhodování soudů. Obhájce považuje navýšení nárokované odměny o 100 % za přiměřené vzhledem k omezení jeho osobního a rodinného života ve

sváteční den, kdy zmeškal rodinný oběd. Státem uznané svátky jsou určeny k odpočinku, rodinným aktivitám a oslavám významných historických událostí. Advokát, který v tento den poskytuje právní služby, se těchto hodnot vzdává ve prospěch zajištění práva na obhajobu zakotveného v čl. 40 odst. 3 Listiny. Podle obhájce je v praxi běžné, že úkony provedené ve dnech pracovního klidu a o státních svátcích jsou advokáty navyšovány na dvojnásobek, což soudy akceptují. Tato praxe vytváří legitimní očekávání, které by mělo být soudní mocí respektováno. Pokud krajský soud napadeným usnesením nepřiznal obhájci odměnu za úkon vykonaný v den státního svátku v jeho dvojnásobné výši, rozhodl podle obhájce nesprávně, svévolně a v rozporu se zákonem, arbitrárně, bez dostatečného odůvodnění a pouze s vágními odkazy na soudní tabulky. Obhájce poukázal na souvislost mezi odměňováním ustanovených obhájců a realizací ústavního práva na právní pomoc podle čl. 37 odst. 2 Listiny a práva na obhajobu zakotveného v čl. 40 odst. 3 Listiny s odkazem na nálezy Ústavního soudu sp. zn. [III. ÚS 49/24](#). Obhájce tak závěrem navrhl, aby vrchní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

6. Vrchní soud v Praze (dále jen „vrchní soud“) přezkoumal z podnětu podané stížnosti podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost výroků napadeného usnesení, jakož i řízení, které napadenému usnesení předcházelo, přičemž byl vázán zákazem změny napadeného rozhodnutí v neprospěch stěžovatele (§ 150 odst. 1 tr. ř.) a při návrhovém charakteru rozhodování o odměně a náhradě hotových výdajů obhájce (§ 151 odst. 2 tr. ř.) se tedy zabýval především těmi položkami, které mu nebyly přiznány podle jeho návrhu, tedy otázkou rozsahu navýšení odměny podle § 12 odst. 1 advokátního tarifu u úkonů právní služby konaných v den pracovního klidu. V řízení, které vydání napadeného usnesení předcházelo, neshledal vrchní soud žádné vady, které by opodstatňovaly jeho zrušení. Návrh na přiznání odměny za obhajobu vyžádaného byl obhájcem uplatněn řádně a včas, tedy v roční zákonné prekluzivní lhůtě podle § 151 odst. 2 tr. ř. a obhájce v něm zřetelně specifikoval úkony, za které žádá stanovit odměnu a v jaké výši, stejně jako výši požadované náhrady hotových výdajů. Vrchní soud shledal i výrok napadeného usnesení zákonným a správným.

7. Obhájci je nutno dát za pravdu, že krajský soud v odůvodnění výroku II. napadeného usnesení poněkud nešťastně argumentuje, že nejsou dány důvody pro navýšení odměny podle § 12 odst. 1 advokátního tarifu na maximální hranici. Toto vyjádření krajského soudu je poněkud zavádějící, když obhájce v projednávané věci toto nepožaduje, neboť se domáhá přiznání nároku na dvojnásobek základní sazby. Blíže pak krajský soud své rozhodnutí o navýšení odměny obhájce u úkonů konaných v den státního svátku pouze o 75 % (oproti obhájcem požadovaným 100 %) konkrétními okolnostmi případu neodůvodnil.

8. Podle citovaného ustanovení advokátního tarifu je v zákonem druhově vymezených a konkrétními okolnostmi dané věci odůvodněných případech možno navýšit odměnu za úkon právní služby až na trojnásobek základní sazby. Advokátní tarif však neupravuje přesné podmínky při posuzování jednotlivých okolností odůvodňujících navýšení odměny, a to ani samostatně ani v jejich případné kombinaci. Nechává tak prostor pro úvahu soudu, aby při rozhodování o odměně obhájce zohlednil veškeré konkrétní okolnosti případu. Je pak také povinností soudu, aby své rozhodnutí s ohledem na tyto skutečnosti srozumitelně odůvodnil. Pro zajištění rovných podmínek a předvídatelnosti rozhodnutí soudu je nepochybně žádoucí, aby soudy při posuzování okolností rozhodných pro navýšení odměny zohledňovaly i ustálenou praxi v obdobných věcech. K tomuto cíli zjevně směřoval krajský soud, když v odůvodnění napadeného usnesení odkázal na několik rozhodnutí vrchního soudu a poněkud nešťastně i na z těchto vycházející tabulku, která obsahuje odstupňované navýšení odměny obhájce v návaznosti na den a dobu konání úkonu. Tento odkaz však není dostatečný a předmětnou tabulkou rozhodně nelze bez dalšího vysvětlení rozhodnutí soudu odůvodnit.

9. Vrchní soud se však ztotožňuje s logickým stanoviskem krajského soudu, že uplatnění horního limitu zvýšení odměny za úkon právní služby podle § 12 odst. 1 advokátního tarifu (tedy na trojnásobek základní sazby) by mělo být výjimečné a mělo by být odůvodněno dosažením nejvyšší

náročnosti při poskytnutí právní služby, tedy by se mělo jednat o situaci, kdy je advokát vystaven současně vícero faktorům, které mu ztěžují výkon právní služby. Bude se tedy jednat o případy, kdy se jedná o extrémně složitý právní úkon, během kterého je advokát např. nucen aplikovat cizí jazyk a současně i zahraniční právní úpravu, a který nadto obhájce vykonává v nočních hodinách či ve dnech pracovního klidu, neboť jindy nebylo možné úkon provést. Uvedené vyplývá z nutnosti přiměřeného rozvržení míry navýšení odměny podle míry obtížnosti úkonu, to vše na stupnici nad 100 až do 300 %. Pokud se v dané věci tedy vyskytne pouze jedna z okolností zásadně zvyšujících nároky na obhájce na poskytnutí právní služby, tedy buď pouze mimořádná náročnost nebo pouze časová obtížnost úkonu, nebude zpravidla prostor pro využití maximálního navýšení odměny, neboť by pak nebylo možno spravedlivě odměnit obhájce, u něhož by se právě o takový všestranně obtížný úkon jednalo. Ač rozhodně nelze říci, že by se automaticky navýšení odměny dělilo napůl mezi oba možné důvody (tedy složitost vs. časovou náročnost úkonu) a na každý by tak připadalo maximální navýšení o 100 %, soudní praxe, které se obhájce dovolává, zpravidla nepřiznává vyšší navýšení odměny obhájce z důvodu časové náročnosti než o 100 %. I zde je pak třeba vzít v úvahu nejen dobu konání úkonu, ale i jeho délku, návaznost s dalšími úkony ve věci a další konkrétní okolnosti, které všechny společně určují obtížnost úkonu ve smyslu § 12 odst. 1 advokátního tarifu. Je zcela nepochybné, že obtížným úkonem ve smyslu vysoké časové náročnosti bude např. kumulace více úkonů probíhajících v nočních hodinách, s navazujícími úkony v následující den, a to případně současně i v den pracovního klidu, jak tomu bývá při realizaci velkých skupinových vazebních věcí, kde s ohledem na běh lhůty pro zadržení probíhají dlouhé hodiny, a to často i v nočních hodinách, postupně domovní prohlídky, na ně navazující postupné výsledky více obviněných, následného dne je konáno vazební zasedání o návrhu na vzetí obviněného do vazby apod. V takových případech je přiznání 100 % navýšení odměny obhájce u všech takových úkonů nepochybně namístě. V dané věci tomu však tak nebylo. K předmětným úkonům sice došlo v den pracovního klidu, neboť 28. 10. je státní svátek, avšak oba úkony se konaly v denní době a trvaly velice krátce. I v tomto je odůvodnění napadeného usnesení poněkud zavádějící. Krajský soud totiž pouze s odkazem na protokol o výsledku zadrženého vyžádaného uvádí, že úkony tohoto dne byly provedeny od 8:40 hodin do 13:11 hodin. Pro rozhodnutí o odměně obhájce je však irelevantní, kdy se konaly úkony extradičního řízení, podstatné je, kdy se těchto účastnil obhájce. Dne 28. 10. 2024 v 8:40 hodin došlo teprve k zadržení vyžádaného. Poté v rámci následných úkonů teprve policejní orgán kontaktoval dosahového soudce příslušného soudu s žádostí o ustanovení obhájce vyžádanému. S. se na OOP Skvrňany, kde proběhl i následný výslech vyžádaného, dostavil podle úředního záznamu č. j. KRPP-154924-6/ČJ-2024-030514 až v 12:15 hodin. Výslech vyžádaného byl podle protokolu č. j. KRPP-154924-5/ČJ-2024-030514 zahájen v 12:28 a ukončen v 13:11 hodin. Obhájce ve svém návrhu na přiznání odměny tyto úkony časově vůbec nevymezil ani nedoložil. Ze spisového materiálu vyplývá, že první obhájcem účtovaný úkon právní služby, tedy první porada, převzetí, příprava obhajoby, trval v pondělí dne 28. 10. 2024 nejvýše od 12:15 do 12:28 hodin, tedy celkem nejvýše 13 minut. Realizace první porady s vyžádaným přitom není ve spisu jakkoliv zaznamenána a ani obhájce tuto nedokládá, a není tak zřejmé, zda vůbec proběhla. Druhý na něj bezprostředně navazující účtovaný úkon právní služby, tedy účast na výsledku vyžádaného, trval dne 28. 10. 2024 od 12:28 do 13:11 hodin, tedy celkem 43 minut. Celková časová náročnost obou úkonů poskytnutých obhájcem v tento den tedy nedosáhla ani jedné hodiny, když činila maximálně 56 minut. Další úkon ve věci, kterého se obhájce účastnil, se konal až ve středu 30. 10. 2024. Z uvedeného je tedy zřejmé, že časová náročnost úkonů právní služby, kterou obhájce vyžádanému dne 28. 10. 2024 poskytl, byla dána pouze skutečností, že se jednalo o státní svátek. Vyžádaný mluvil i při svém výsledku česky, tlumočnicka nežádal. Žádný jiný faktor zvyšující obtížnost úkonu zde dán nebyl a obhájce ho ani netvrdí, když ve svém návrhu i následné stížnosti odkazuje toliko na den státního svátku. Jednalo se tedy o dva na sebe bezprostředně navazující úkony, jejichž celková doba trvání byla kratší jedné hodiny, nadto nikoli v nočních hodinách, nýbrž v době krátce po poledni. Ač je zřejmé, že den pracovního klidu je celý primárně určen k odpočinku a nikoli k pracovní činnosti a navýšení odměny obhájce ve smyslu § 12 odst. 1 advokátního tarifu je tedy nepochybně namístě, na čemž se ostatně shodli i obhájce a krajský soud, je výše uvedené

okolnosti třeba hodnotit právě při stanovení přiměřené míry navýšení odměny. Krajským soudem zvolené navýšení o 75 % u obou úkonů právní služby, které fakticky znamenalo přiznání obhájci za jeho činnost v tento den v rozsahu méně než jedné hodiny odměny ve výši 5 250 Kč (plus paušální náhrady hotových výdajů), tedy odměnu odpovídající 3,5násobku základní sazby (která činí 1 500 Kč), rozhodně není nepřiměřeně nízké. Naopak, pokud se obhájce dovolává práva diskrece při aplikaci advokátního tarifu, pak by se nabízela úvaha, proč není namíste odměnu zejména za první účtovaný úkon první „porada, převzetí, příprava obhajoby“, který trval nejvýše 13 minut, naopak oproti základní sazbě snížit. Takovou úvahou se však obhájce nezabývá. Nelze tedy rozhodně přisvědčit ve stížnosti uplatněnému tvrzení obhájce, že navýšení nárokované odměny o méně než 100 % není přiměřené vzhledem k omezení jeho osobního a rodinného života ve sváteční den, potažmo že navýšení o 75 % tyto okolnosti dostatečně nereflektuje. Stejně tak nelze akceptovat argumentaci obhájce, že se tím, že ve státní svátek poskytoval právní služby, vzdal jím uváděných hodnot (odpočinku, rodinných aktivit a oslav významných historických událostí) ve prospěch zajištění práva na obhajobu vyžádaného.

10. Vrchní soud tedy neshledal stížnost obhájce vyžádaného důvodnou, a proto ji zamítl.